

ОПЕРАТИВНИЙ КОНТРОЛІНГ В СИСТЕМІ АНАЛІЗУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Лук'янихіна О.А., Москаленко Ю.В.

В умовах переходу до ринкової економіки, відбувається заміна головних пріоритетів правління, передбачаючи зміну цілей і задач підприємства, законодавчих умов і зовнішнього середовища - на заміну централізованому правлінню приходять стратегічне і оперативне правління. Новий механізм правління вимагає нових підходів, один з них контролінг, який знаходиться на перетині теорії прийняття рішень, математичного моделювання, теорії систем, інформаційного і інноваційного моделювання.

Проблему поєднання зв'язку управлінської інформації в єдине ціле в рамках окремого підприємства вирішує саме контролінг. Дискусії щодо призначення та змісту контролінгу почалися з 90-х років і ще далеко не закінчені. Це поле досліджень описане з різним ступенем систематизації, що висвітлюється великою кількістю визначень самого поняття «контролінг». Аналіз наукових публікацій, присвячених даній проблемі, свідчить про відсутність комплексного підходу в дослідженні організації і впровадження контролінгу. А питання оперативного контролінгу залишаються взагалі невирішеними.

Передумови організації і впровадження оперативного контролінгу на сучасних промислових підприємствах зумовлені організаційними, економічними та методичними чинниками:

Організаційний чинник пов'язаний з необхідністю формування служби контролінгу та включення її в організаційну структуру підприємства. Початковою стадією формування служби контролінгу є включення в структуру відділу підприємства трьох-чотирьох працівників, які б мали відповідні повноваження.

Служба контролінгу повинна забезпечувати виконання підприємством наступних інформацій:

- формування аналітичних звітів по витратах; формування рекомендації щодо ціноутворення; аналіз документообігу;
- збір оперативної інформації;
- обробка інформації про фінансово-господарську діяльність.

Інформаційний чинник в організації оперативного контролінгу пов'язаний з необхідністю вивчення інформаційних потоків між усіма підрозділами підприємства з метою отримання необхідної аналітичної інформації. Оскільки системі оперативного контролінгу притаманна обліково-контрольна функція, то у відділі контролінгу здійснюється формування та рух інформаційних потоків контрольного характеру.

Система інформаційних потоків контролінгу повинна бути вбудована в загальну систему інформаційних потоків підприємства та становити єдине ціле.

Методичний чинник, як правило, пов'язаний з використанням основних методів реалізації оперативного контролінгу, які являють собою сукупність прийомів дослідження. За допомогою інструментів оперативного контролінгу інформація, яка надходить у відділ, опрацьовується, зазнає певних змін і на її основі розробляють корисні для управління рішення. Структура інструментів оперативного контролінгу містить технологію отримання управлінської інформації та аналітичні розрахунки. Найбільш важливими інструментами контролінгу є бюджетування, формування основних показників ефективного управління підприємством та визначення відхилень на величину алгоритму «витрати-прибуток».

Отже, основним фактором, який сьогодні визначає успіх підприємства на ринку, є створення стійких конкурентних переваг, що показує наявність на підприємстві системи забезпечення конкурентоздатності. Формування такої системи є однією із функцій контролінгу. Оперативний контролінг забезпечить координацію діяльності оперативного маркетингу, інноваційного менеджменту для створення, збереження і розвитку конкурентних переваг підприємства. Створення таких переваг оперативними заходами можливе лише на короткостроковий час, тому формування нових довгострокових конкурентних переваг необхідно досягати за допомогою стратегічного контролінгу. Таким чином, впровадження системи оперативного контролінгу можна розглядати як основну ланку в системі інтеграції управлінських рішень і аналітичної системи промислового підприємства.